

TEHOTUOTANTO JA ELÄINTEN OIKEUDET

Oikeutta eläimille

” Lämpötilojen ja merenpinnan nousu, sulavat jäävuoret ja jäätiköt sekä muuttuvat merivirrat ja säämallit tekevät ilmastomuutoksesta vakavimman uhan, joka ihmiskunnan on kohdattava. Karjankasvatus on tässä merkittävässä osassa: se on vastuussa 18 % kasvihuonekaasupäästöistä hiilidioksidiekvivalenteina mitattuna. Tämä on suurempi kuin liikenteen osuus.

LIVESTOCK'S LONG SHADOW
YK:N ELINTARVIKE- JA MAATALOUSJÄRJESTÖ FAO

Seuraavien sivujen kuvat tässä esitteessä ovat suomalaisilta tuotanto-eläintiloilta. Ne eivät ole kauhukuvia yksittäistapauksista, vaan osoittavat tyypillisimpiä eläinsuojeluongelmia: tehdasmaisia, virikkeettömiä kasvatusoloja, joissa eläinten arvo mitataan tuotantokyvyssä.

Jos huomaat ajattelevasi, ettet halua nähdä kuvia suomalaisilta eläintiloilta, eikä se kerro, että jokin on pahasti vialla?

Kannen kuva: Moni nauta viettää viimeisen yönsä Paimion teurastamon karsinoissa

Julkaisija: Oikeutta eläimille -yhdistys
Pl 362, 00131 Hki / info@oikeuttaelaimille.fi
oikeuttaelaimille.fi / elaintehaat.fi

KIITOS, KUN LUET TÄMÄN ESITTEEN.

Kun maataloudesta on tullut yhä tehokkaampaa, on tiloilla yhä enemmän eläimiä. Maitoa, lihaa ja kananmunia pyritään tuottamaan mahdollisimman halvalla.

Tässä kehityksessä eläinten hyvinvointi on valitettavasti jäänyt toissijaiseksi.

Suurin osa kuluttajista ei koskaan näe syömiään eläimiä, ja niiden kärsimyksistä tehotuotannossa on siksi valittavan helppoa olla välittämättä.

Viime vuosina Oikeutta eläimille -yhdistyksen julkaisemat, tiloilla ja teurasta-

moissa kuvatut videot ovat nostaneet eläinten aseman julkisuuteen.

Keskustelua on herättänyt myös uusi tieteellinen tieto – on osoitettu, että muut eläimet ovat paljon ajateltua enemmän meidän ihmisten kaltaisia..

Sadattuhannet suomalaiset ovatkin jättäneet lihan pois ruokavaliostaan tai vähentäneet sen kulutusta. Näiden valintojen avulla voimme kaikki olla mukana muuttamassa maailmaa parempaan suuntaan.

TEHOMAATALOUS on yhdistelmä maataloustuotantoa ja tehdasmaista liukuhihnamallia. Tällaisessa tuotannossa kyse ei enää ole ravinnon ja muiden elämän välttämättömyksien tuottamisesta sosiaalisesti ja ekologisesti kestävällä tavalla. Kyse on liiketoiminnasta, jossa tärkeää on tehokkuus, tuotavuus ja erikoistunut massatuotanto.

Maatalouden muutoksessa eläimet ovat menettäneet jotakin niille olennaista. **Eläimistä on tullut tuotantovälineitä**, joiden arvo on rinnastettavissa paperiin sanomalehtipainossa. Niiden arvo määrytyy vain suhteessa siihen lopputuotteeseen, jota tuotannolla tavoitellaan. Broilerilla, sialla ja naudalla on kilo-

hintansa ja kanan munilla sekä lehmän maidolla omansa.

Tehotuotannossa eläin on hengissä, mutta se ei kuitenkaan saa elää.

Tehotuotannon eläinkuva on ristiriitainen. Tiedämme nykyään, etteivät eläimet ole pelkkiä koneita. Niillä on kyky tuntea kipua ja kärsiä huonosta kohtelusta, niillä on tietoisuus omasta itsestä. Silti niinkin keskeinen yhteiskuntamme osa kuin ruoantuotanto perustuu hyvin suurelta osin sellaiseen ajatukseen, jossa nämä eläinten henki- set kylvät kielletään täysin.

Miten muuten voitaisiin oikeuttaa eläinten massatuotanto ja niiden tappaminen omien mielihalujemme vuoksi?

JUURI TÄHÄN VOI JOKAINEN MEISTÄ VAIKUTTAA OMILLA VALINNOILLAAN.

ELÄINTEHTAAT.FI-sivuston kuvat paljastavat

sikatiilojen ahtaat ja virikkeettömät olot

SIKOJEN TUOTANTO SUOMESSA

Salaa kuvattuja videoita ja valokuvia on tullut julki yli sadalta sikatilalta. Kuvat ovat nostaneet tehdasmaisen eläintuotannon ongelmat julkiseen keskusteluun ja saaneet monet kyseenalaistamaan eläinsuhteemme oikeutuksen.

Uusimmat videot ovat nähtävissä Oikeutta eläimille -yhdistyksen eläintehtaat.fi-sivustolla.

Sikatiiloilla tilaa eläintä kohden on vähän. Satakiiloisten sikojen karsinassa tulee eläinsuojelusäädösten mukaan olla tilaa 0,65 neliometriä sikaa kohden. Isolla sialla on vaikeuksia edes mahtua tähän tilaan.

Erittäin ahdasta on emakoilla. Porsitushäkissä eläin ei mahdu edes kääntymään. Emakot eivät myöskään pysty toteuttamaan voimakasta tarvettaan rakentaa pesä. Tilanpuute ja virikkeettömyys tekevät eläinten elämästä kärsimystä. Tiloilla kuvatuilla videoilla näkyy paljon käytöshäiriöitä. Häiriökäyttäytyminen, tappeluhaavat ja purrut hännät kertovat henkisestä pahoinvoinnista.

Eläinten määrä tiloilla on yhä suurempi. Useiden tuhansien eläinten sikalat ovat tulleet yleisiksi Suomessakin. Yksilöllinen hoito ja käyttäytymistarpeiden huomioiminen ovat näissä oloissa luonnollisesti mahdottomia.

Elämän alku. Ritiälattialle syntyvää porsasta odottaa kivulias kastointi.

Broilerihallissa on yhtä kanaa kohden alle tämän aukeaman verran tilaa.

ELÄINTEHTAAT.FI

kuvia kanaloista ja broileritiloilta

Broileritiloilla

TEHOTUOTANTO on viety äärimmilleen.

Linnut on jalostettu kasvamaan teurasuspainoon viidessä viikossa. Yhdellä tilalla on keskimäärin 40 000 broileria, ja yhdessä hallissa on yleensä vähintään 15 000 lintua. Erityisesti kasvatuksen lopussa broilerit elävät ahtaasti: lintuja on keskimäärin 23 jokaisella neliometrillä.

Hallien valojoja pidetään päällä lähes koko ajan, jotta broilerit söisivät enemmän – linnut syövät vain valoisaan aikaan. Nopea kasvu vaatii veronsa: Lintujen sydän, keuhkot ja jalkojen luut eivät ehdi kehittyä. Kivuliaat jalkavaivat ovat yleisiä, ja moni linnuista kuolee kesken kasvukauden.

MUNANTUOTANNOSSA kanojen hyvinvointiongelmät ovat erilaisia.

Suurin osa Suomen kanaloista on häkkikanaloita. Markkinoinnissa näitä saatetaan nimittää virikehäkeiksi tai pienryhmäkasvatukseksi, mutta tosiasiasa häkkien virikkeet ovat kovin vähäisiä. Osa munista tuotetaan lattiakanaloissa ("vapaan kanan munat"), joissa kanat yleensä elävät tuhansien yksilöiden hallissa.

Munijakanoja ei yleensä käytetä ihmisravinnoksi. ***Muninnan loputtua kanat ovat niin huonossa kunnossa, etteivät ne kelpaa elintarvikkeeksi.***

— **naudanliha ja maito** — — — — — →

LEHMÄT TEHOTUOTANNOSSA

Niin ihmiset kuin muutkin nisäkkäät ruokkivat jälkeläisiään imettämällä. Maidontuotanto perustuu tähän: vasikka otetaan pois emoltaan välittömästi syntymän jälkeen, ja maito otetaan ihmisten käyttöön. Vasikka ei saa koskaan kokea emonsa hoivaa.

Jos vasikka on sonni, se kasvatetaan lihaksi. Suurin osa syömästämme lihasta on peräisin juuri näistä maitoteollisuuden ylijäämäeläimistä. Lehmävasikan kohtalo on joutua itse maidontuottajaksi.

Jotta maitoa tulisi, on lehmän synnyttävä uusi vasikka joka vuosi. Maito ja naudanliha ovat itse asiassa saman teollisuuden kaksi eri tuotetta.

Lehmiä kasvatetaan kahdenlaisissa navetoissa. Parsinavetoissa eläin on sisällä ollessaan koko ajan päästään kiinni parressa, eikä se kykene liikkumaan lainkaan. Useimmat uudet navetat ovat pihattotyyppisiä: niissä eläimet voivat liikkua vapaammin. Pihattojen lehmät eivät kuitenkaan välttämättä pääse ulos laiturumelle lainkaan.

Miksi toisen eläinlajin maito olisi meille välttämätöntä?

” Ihmiskunta on lehmien loinen samalla tavoin kuin lapamato on ihmisen loinen. Ihmiskunta on imeytynyt lehmien utareisiin iilimadon tavoin. Ihminen on lehmän loinen, niin luultavasti määrittelisi ihmisen eläinopissa ei-ihminen.

Milan Kundera

Vasikka otetaan pois emoltaan vain joitain tunteja syntymän jälkeen. Emo saattaa turhaan kutsua vasikkaansa useiden päivien ajan.

SÖISITKÖ KOIRASI jos se maistuisi samalta kuin sika?

Suurin osa meistä kauhistuisi, jos koiria ja kissoja kohdeltaisiin kuten vaikkapa kanoja tai sikoja tuotantotiloilla. Kuinka monen mielestä olisi hyväksyttävää pitää lemmikkikissaa pienessä häkissä koko sen elämän tai laittaa koira karsinaan, jossa se ei mahdu kääntymään?

Suhteemme eläimiin on ristiriitainen: hellyys ja julmuus elävät rinta rinnan. Monet suomalaiset koirat saavat joululahjoja. Sen sijaan siat, joita pidetään koiria älykkäämpinä, elävät kurjissa oloissa ja kuolevat meidän makumieltyystemme tähden.

Kanoilla on tyhmän eläimen maine. Tutkimusten mukaan ne ovat kuitenkin

tietoisia eläimiä, jotka kykenevät muun muassa ajattelemaan tulevaisuutta.

Riippumatta siitä, mitä ja millä tavalla eläimet ajattelevat, varmaa on että esimerkiksi siat kykenevät tuntemaan kärsimystä, kun niiden kivekset viilletään auki, ja turhautumaan, kun ne eivät voi toteuttaa luonnollisia käyttäytymistarpeitaan.

Tämän ristiriitaisen suhteen häviäjjiä ovat "tuotantoeläimet": siat, lehmät, kanat, turkiseläimet. Miksi näiden eläinten pitäisi kärsiä ja kuolla vain sen takia, etteivät ne ole "lemmikkieläimiä"? Vaihtoehto kuitenkin on olemassa: voimme yksinkertaisesti valita kasvisperäisiä tuotteita kauppoissa.

” JOS TEURASTAMOILLA olisi LASISEINÄT, olisimme kaikki KASVISSYÖJIÄ.

- Paul McCartney

Syksyllä 2015 Oikeutta eläimille -yhdistys julkisti videoita suomalaisilta teurastamoilta. Epäonnistuneet tainnutukset, välinpitämättömyys ja eläinten hakkaaminen ja sähköpiiskaaminen järkyttivät Suomea.

”Laatikolla hakkaamista lukuunottamatta kaikki oli normaalia teurastustointimintaa”, sanoi Sastamalan teurastamon johtaja MTV:n haastattelussa.

Jos tuotantoeläinten elämä on tehdasmaista, samoin on niiden kuolema.

”Kuolema on osa elämää”, ajattelee teurastaja ampuessaan pultin luomusian otsaan. Samoin ajattelisi sian syövä kuluttaja, ellei kuolemaa olisi niin huolellisesti piilotettu siistien pakkausten ja mainoskuoissa hymyilevien sikojen taakse.

Näillä sanoilla oikeutamme sen, että sika menettää ainutkertaisen elämänsä.

Kuolema sialle ja ihmiselle, kaikista eroista huolimatta, merkitsee samaa: kaiken loppua.

Lammas tainnutetaan Sastamalan teurastamolla lajitoverin katsellessa vieressä.

Tonnikalantuotantoa Italiassa.

Kuva: Igualdad Animal

“Nyt voin katsella teitä
rauhassa, en syö teitä enää”,

kerrotaan kirjailija Franz Kafkan sanoneen akvaariossa uiville kaloille alettuaan kasvissyöjäksi.

Kafka oli oikeassa: kalat kykenevät kokemaan kärsimystä, niillä on monimuotoinen sosiaalinen elämä, ne kommunikovat keskenään ja jotkut niistä jopa käyttävät työkaluja. Niiden syöminen ei

siis ole hyväksi mielenrauhalle. Lisäksi suuri osa suomalaisten syömistä kaloista on peräisin tehotuotantomaisista kasvattamoista.

Kalojen epäonneksi ne eivät kykene ilmaisemaan tuskaansa huutamalla. Jos ne kykenisivät, kuinka moni vanhempi veisi lapsensa kalastamaan?

ELÄINTEHTAAT.FI

paljastus ELÄINTUOTANNON salatusta väkivallasta

Lokakuussa 2015 Oikeutta eläimille julkaisi suomalaisilla tiloilla ja teurastamoissa salaa kuvattuja videoita.

Videoiden sisältö oli järkyttävä. Eläimiin kohdistuva väkivalta oli jatkuvaa, arkipäiväistä ja välillä täysin järjetöntä.

Lähes jokaisen teurastamossa kuolevan nautan viimeinen kokemus oli ajo tain-

nutuskarsinaan sähköpiiskalla. Eläimiä kohdeltiin välinpitämättömästi, niitä hakattiin kepeillä ja muovilaatikoilla.

Tiloilla eläimiä löytiin nyrkein ja erilaisilla esineillä sekä potkittiin monissa tilanteissa, joissa eläin ei toiminut niin kuin sen haluttiin toimivan.

MITEN RYHTYÄ KASVISSYÖJÄKSI?

Kasvisruoka on eläin- sekä ympäristöystävällisyyden lisäksi myös herkullista ja ravitsevaa. Monia tuttuja ruokia on mahdollista valmistaa helposti ilman eläinkunnan tuotteita. Hyviä proteiini-lähteitä ovat esimerkiksi tofu, pavut, linssit, siemenet, pähkinät tai vehnän proteiinista eli gluteenista valmistettu seitan. Maitotuotteiden sijaan voi käyttää vastaavia kasvipohjaisia tuotteita, joita on helposti saatavilla pienimmistäkin kaupoista.

Lähes kaikkien kauppojen valikoimissa on nykyään paljon kasvipäisiä tuotteita, muun muassa kaura- ja soijapohjaisia jogurtteja, juustoja sekä jäätelöitä, joilla on helppoa korvata eläinperäiset tuotteet.

Monipuolinen vegaaniruokavalio koostuu palkokasveista, pähkinöistä ja siemenistä, viljatuotteista, vihanneksista ja juureksista, hedelmistä ja marjoista, sekä kasvirasvoista.

Muutokset elämäntavassa ja ruokailutottumuksissa eivät varmasti koskaan tapahdu täysin ilman haasteita. Muutoksen ei kuitenkaan tarvitse olla suuren suuri – omat lempiruokat voi usein valmistaa kasvisversioina.

LISÄÄ TIETOA KASVISSYÖNNISTÄ JA ELÄINTEN OIKEUKSISTA:

Oikeutta eläimille

Oikeuttaelaimille.fi

PL 362, 00131 Hki

044 722 3351

info@oikeuttaelaimille.net

facebook.com/oikeuttaelaimille

twitter.com/oikeuttaelaimil

OSALLISTU VEGAANIHAASTEeseen!

Oikeutta eläimille ja Vegaaniliitto haastavat sinut kokeilemaan **vegaanista kuukautta**. Saat halutessasi tukihenkilön, vegaanituutorin, joka opastaa sinua ja vastaa kysymyksiisi. Lisäksi tarjoamme uutiskirjeen, joka sisältää reseptejä, hyö-

dyllistä tietoa ja kiinnostavia tarinoita. Siirtymällä kasviperäiseen ruokavalioon edes kuukaudeksi autat niin eläimiä, ympäristöä kuin terveyttäsiikin. Aloittaa voit juuri silloin kun itsellesi sopii!

vegaanihaaste.fi

Joko tilasit ilmaisen KASVISSYÖJÄN INFOPAKETIN?

Tietoa kasvissyönnistä ja eläinten oikeuksista, vinkkejä ja reseptejä! Voit tilata infopakettin kotiisi tai lukea netissä:

OIKEUTTAELAIMILLE.FI/INFOPAKETTI

**KASVISSYÖJÄN
INFOPAKETTI**